

Revisjon av metodikk konsekvensutredninger for reindrift

Oppdrag fra LMD

Prosjekt 1. Konsekvensutredninger

NIBIO skal vurdere om dagens regelverk for konsekvensutredninger og oppfølgingen av dette knyttet til reindriften fungerer etter sin hensikt. Prosjektet gjennomføres i to steg; først gjøres det en kartlegging og deretter foreslås det hvordan en metodikk for vurdering av reindrift i konsekvensutredninger kan utformes.

Oppdrag fra LMD

Prosjekt 1. Konsekvensutredninger

NIBIO skal vurdere om dagens regelverk for konsekvensutredninger og oppfølgingen av dette knyttet til reindriften fungerer etter sin hensikt. Prosjektet gjennomføres i to steg; først gjøres det en kartlegging og deretter foreslås det hvordan en metodikk for vurdering av reindrift i konsekvensutredninger kan utformes.

Delprosjekt 1

Delprosjektet har som formål å **samle erfaringer** og **kartlegge svakheter** i gjennomførte konsekvensutredninger og i systemet for gjennomføring av konsekvensutredninger.

I delprosjekt 1 skal NIBIO også vurdere om det er hindre i regelverket for konsekvensutredninger for å få gode vurderinger, og **hvordan tradisjonell** kunnskap kan tas i bruk i konsekvensutredningene.

Oppdrag fra LMD

Prosjekt 1. Konsekvensutredninger

NIBIO skal vurdere om dagens regelverk for konsekvensutredninger og oppfølgingen av dette knyttet til reindriften fungerer etter sin hensikt. Prosjektet gjennomføres i to steg; først gjøres det en kartlegging og deretter foreslås det hvordan en metodikk for vurdering av reindrift i konsekvensutredninger kan utformes.

Delprosjekt 1

Delprosjektet har som formål å samle erfaringer og kartlegge svakheter i gjennomførte konsekvensutredninger og i systemet for gjennomføring av konsekvensutredninger.

I delprosjekt 1 skal NIBIO også vurdere om det er hindre i regelverket for konsekvensutredninger for å få gode vurderinger, og hvordan tradisjonell kunnskap kan tas i bruk i konsekvensutredningene.

Delprosjekt 2

På bakgrunn av delprosjekt 2 skal NIBIO utarbeide et forslag til en metodikk for vurderinger av reindrift i konsekvensutredninger. I arbeidet med utarbeidelse av forslag til metodikk må NIBIO involvere relevante aktører i arbeidet.

Arbeidsgruppe

V har satt sammen en arbeidsgruppe med bred erfaring fra arbeid med reindriftsinteresser i arealsaker – både som utredere, fra forvaltningen og på vegne av reindriften. Arbeidsgruppa jobber sammen for å svare ut mandatet fra LMD.

Arbeidsgruppa består av:

- Svein Morten Eilertsen, NIBIO
- Jo Jorem Aarseth, NIBIO
- Jan Åge Riseth, JA Riseth
- Magne Haukås, Norconsult
- Simen Olafsen, Norconsult
- Mildrid Elvik Svoen, Sweco
- Risten-Marja Inga, Sweco
- Marit Østby Nilsen, NRL Arealenheten
- Biret Risten Eira, NRL Arealenheten
- Inga Fosslie, NRL Arealenheten
- Håvard Alexander Hagen, Landbruksdirektoratet

Referansegruppe

Det blir etablert en referansegruppe for prosjektet. Formålet med referansegruppa er å forankre arbeidet i relevante miljøer, samt å sikre en reindriftsfaglig kvalitetssikring av arbeidet.

Referansegruppa vil bli involvert i ulike faser av arbeidet, for å kunne bidra med både innledende innspill og merknader til ferdige utkast. Andre miljøer som bruker KU-metodikken (utredere, forvaltning, tiltakshavere, mv) vil også bli invitert til å gi innspill til arbeidet.

Spørsmål vi ønsker hjelp til å svare på:

- Har dere erfaringer eller innspill som bør tas med i kartleggingen av tidligere KU-er?
  - ✓ Konkrete prosjekter / konsekvensutredninger som illustrerer styrker eller svakheter i dagens regelverk eller praksis?
  - ✓ Hvor trykker skoen?
    - mangler i regelverk/metodikk?
    - manglende etterlevelse hos utreder eller i forvaltningen?
    - manglende kompetanse/kapasitet hos reindrift, forvaltning eller utredere?
    - annet?
  - ✓ Hva konkret bør endres i regelverk og KU-metodikk?

Spørsmål vi ønsker hjelp til å svare på:

Hvordan tradisjonell kunnskap kan/bør tas i bruk i konsekvensutredningene?

- ✓ Hva mener dere er viktig når tradisjonell kunnskap skal innhentes og brukes i konsekvensutredninger?
- ✓ Hvordan kan/bør man vurdere hva som er tradisjonell kunnskap og hva som kanskje ikke er det? Hva gjør man dersom uenighet oppstår?
- ✓ Hvilke informanter bør brukes for å innhente tradisjonell kunnskap i konkrete prosjekter?
- ✓ Hva er viktig når man skal formidle, presentere og visualisere tradisjonell kunnskap i konsekvensutredninger?
- ✓ På hvilken måte kan og bør man innarbeide tradisjonell kunnskap i selve metodikken for KU?

Revidert KU-metodikk

Utgangspunkt og format: KU for reindrift blir sammenlignbar med KU for andre fagtemaer

Utredningsprosessen: Tidlig reel og aktiv medvirkning

Valg av utreder og kompetansekrav

- Sikre kompetanse, uavhengighet, objektivitet og tillit (hos reindrift, forvaltning og tiltakshaver)
- Hvilke krav er mulige innenfor eksisterende konkurranselovverk, mm, hvilke kompetansekrav skal stilles?

Rammer for utredningen

- Influensområdet bør avgrenses ved oppstart og i plan-/utredningsprogram
  - av noen med fagkompetanse, basert på innspill fra reinbeitedistrikt og reindriftsmyndighetene
- Hvordan belyse «dominoeffekter» og forhold til tilgrensende distrikter/siidaer/samebyer?

Revidert KU-metodikk

Verdivurdering

- Inkludere tradisjonell og reindriftsfaglig kunnskap
- Hvordan vektlegge tidligere utbygging i verdivurdering (influensområder rundt utbygging som har «mistet» verdi)?

Vurdering av påvirkning

- Forholdet mellom tradisjonell kunnskap og forskningskunnskap (særlig ved uenighet)
- Hvor hører tap av fleksibilitet hjemme?

Vurdering av samlet belastning

- Skal dette gjøres ved hver enkelt utredning, eller må reinbeitedistriktet gjenta dette ved hver eneste ny utredning?
  - Et offentlig ansvar å utarbeide «samlet for det enkelte reinbeitedistrikt» som revideres regelmessig

Kriterier for verdivurdering av reindrif er også i henhold til Vegvesenets håndbok 712 (2018; tabell 1):

Tabell 1. Kriterier for verdivurdering fagtema reindrif.

Regis- trerings- kategori	Del- kategori	Ubetyde- lig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Reindrif	Flyttlei, trekk- lei og anlegg		Gjerder og anlegg ikke i bruk	Mindre brukte trekkleier Mindre viktige gjerder og anlegg	Alternative flyttleier Trekkleier Gjerder og anlegg med alternativ	Aktive flyttleier Gjerder og anlegg uten alternativ
	Beiteom- råder og kalvings- område			Mindre viktige beiteområder	Særlig viktige beiteområder	Kalvingsområder Beiteareal som er minimumsfaktor

Vi ønsker innspill fra dere

- Hva er årsaken til at konsekvensutredningen ble dårlig?
- Hvordan inkludere distriktets kunnskap i vurderingene (verdifastsettelse og vurdering av påvirkning)?
- Hvordan kan metodikken forbedres
- Hvordan sikre at utreder har riktig kompetanse?

